

Pavlo

Ik ben bang, heel erg bang.

Juf Oksana heeft gezegd dat ik misschien naar een ander tehuis moet.

Dat moet omdat ik dom ben. Een paar dagen geleden kwamen mensen in ons tehuis en die hebben mij heel veel vragen gesteld. Ook moest ik moeilijke sommen maken en woorden opschrijven. Juf Oksana heeft gezegd dat ik dat niet goed heb gedaan en dat ik daarom misschien naar een ander tehuis moet. Maar ik wil helemaal niet naar een ander tehuis omdat de andere kinderen uit mijn groep zeggen dat het een 'gekkenschool' is. Ik wil blijven wonen in het tehuis waar ik nu woon.

Het liefst zou ik thuis willen wonen. Maar dat kan niet. Mijn moeder drinkt heel veel en daarom is mijn vader weggegaan. Mijn moeder drinkt zoveel dat zij niet meer voor mij kan zorgen.

De politie heeft mij naar dit tehuis gebracht.

Ik ben heel vaak verdrietig en dan hoop ik dat mijn moeder komt om mij op te halen.

Maar ik woon hier al heel lang en ze is hier nog nooit geweest.

Ik heb ook een zus, ze heet Anna, ze is lief en is 17 jaar. Soms komt ze mij opzoeken. Ze wil mij heel graag meenemen maar dat mag niet van directrice Nadya en Juf Oksana heeft gezegd dat mijn zus nog te jong is om voor mij te zorgen.

Er wonen heel veel kinderen in het tehuis, hoeveel weet ik niet precies. Ik kan niet zo goed tellen, maar het zijn er wel meer dan honderd. We hebben allemaal hetzelfde probleem, geen vader en geen moeder.

Sommige kinderen hebben hun vader en moeder nooit gekend en weten niet eens hoe het is om een vader en moeder te hebben. Ik weet dat wel, daarom heb ik ook meer verdriet dan de andere kinderen.

Ik snap niet waarom ik niet bij mijn moeder kan wonen. Ik weet wel dat er heel vaak geen eten thuis was. Ook heeft ze mij wel eens geslagen. Maar het is toch mijn moeder en ik hou van haar...

Het is al weer een tijdje geleden dat Juf Oksana zei dat ik misschien naar een ander tehuis moest. Maar gelukkig hoef ik niet naar de 'gekkenschool'. Juf Oksana heeft heel lang met me gepraat en ik moest opnieuw sommen maken. De antwoorden waren veel beter dan de vorige keer. Maar toch moet ik weg van het tehuis, samen met elf andere kinderen. Nadya heeft gezegd dat we te oud zijn en dat we naar een internaat gaan. Ik vind dat heel spannend maar ben ook wel bang, in een internaat wonen ook hele grote kinderen en misschien gaan die mij wel pesten.

Het is winter geworden en ik woon nu in het internaat.

Het internaat is wel twintig keer zo groot als het tehuis waar ik heb gewoond.

Er wonen meer dan driehonderd kinderen.

Het leven is hier heel anders dan in het tehuis, hier moeten we zelf onze kleren wassen, onze bedden opmaken en klusjes doen.

Maar dat vind ik niet erg, ik wil graag dingen doen.

Sommige kinderen van het internaat zijn in Nederland geweest, ze praten er heel vaak over. Nederland is een heel mooi land, het is er heel schoon en de mensen zijn heel aardig. Ze zijn aardig omdat er geen problemen zijn, ze maken geen ruzie en ze drinken geen alcohol.

De kinderen praten altijd over hun familie in Nederland, sommigen zeggen zelfs dat ze een vader en moeder in Nederland hebben.

Maar hoe kun je een vader en moeder in Nederland hebben als je in Oekraïne woont? Ik snap dat niet.

Ik zou ook wel eens naar Nederland willen...

Leren vind ik moeilijk, sommen maken lukt bijna niet.

Ik snap niks van al die cijfers en tekens en ik snap ook niet waarom we dat allemaal moeten leren.

Mijn beste vrienden zijn Sasha, Nicolai, Mikola en Dmytro.

Nicolai, Mikola en Sasha hebben ook in het tehuis gewoond waar ik vandaan kom.

Eigenlijk zijn we een beetje broers van elkaar.

Dmytro woont al drie jaar in het internaat, hij heeft nog wel een moeder.

Soms komt ze Dmytro opzoeken en brengt ze appels mee.

Ik heb ook een moeder, maar ik heb haar al heel lang niet meer gezien.

Soms vraag ik me wel eens af waar ze is en of alles wel goed met haar gaat.

Ik hoop echt dat ze mij een keer komt opzoeken.

Het is zomer en ik ben heel erg blij.

Het heeft heel lang geduurd voordat ik kon fietsen.

Nu fiets ik alleen in het plantsoen vlakbij mijn huis.

Herman heeft gezegd dat ik in de buurt moet blijven.

Ik heb een horloge van Janneke en Herman gekregen en ze hebben me geleerd hoe ik moet klokkijken. In Oekraïne hoeven we niet op de klok te letten. In het internaat zegt de schoolbel wanneer we moeten slapen, eten en opstaan. Maar klokkijken is veel leuker! Herman heeft gezegd dat ik om vijf uur terug moet zijn.

Hij zei ook dat hij de politie in Nederland én Oekraïne zou bellen als ik niet op tijd thuis zou zijn. Herman maakt altijd heel veel grappen. Ik ben in Nederland!

Samen met heel veel andere kinderen ben ik in Nederland, we mogen hier drie maanden blijven. Ik snap nu waarom de kinderen in het internaat zoveel over Nederland praten. Nederland is een heel mooi land. Het is er heel schoon en netjes. Het allermooist zijn de mensen, ze zijn heel aardig voor ons.

Ook het eten is erg lekker, het lekkerst vind ik patat en kroketten.

Ik woon hier nu een maand en het is net of ik thuis ben, Janneke en Herman zorgen heel goed voor me en ze hebben al een paar keer tegen me gezegd dat ze van mij houden.

Janneke en Herman hebben drie kinderen, Marleen, Carlien en Frank.

Met hen doe ik heel veel leuke dingen. Soms gaan we naar het zwembad en als het regent doen we spelletjes met de computer.

De tijd in Nederland gaat heel snel, veel sneller dan in Oekraïne.

Ik denk bijna niet meer aan Oekraïne en ook niet meer zoveel aan mijn moeder. Soms praat ik met Janneke en Carlien over haar.

Eigenlijk kan ik best wel rekenen.

Soms probeer ik sommen te maken op de computer en Herman helpt me daar dan bij. Herman zegt dat ik die sommen en antwoorden goed moeten onthouden voor later als ik terug ben in het internaat in Oekraïne. Herman zegt dat rekenen heel belangrijk is, ook voor later als je geld verdient.

Je moet boodschappen kunnen doen en uitrekenen hoeveel geld je nog hebt om andere dingen te kunnen doen.

Carlien wil van alles weten over Oekraïne. Dus moet ik heel veel vertellen over het kindertehuis waar ik heb gewoond, over het internaat en het eten in Oekraïne.

Ze wil ook Oekraïens leren praten en ik moet haar daar bij helpen. Zij wijst iets aan en dan zeg ik wat het is. Carlien schrijft dan de woorden op die ik zeg. Zij zegt de woorden in het Nederlands en die probeer ik te onthouden.

Opschrijven lukt niet zo goed...

Het is heel donker in de 'gekkenschool'.

Beneden kun je bijna niks zien, alle ramen zijn kapot en met planken dichtgetimmerd. Het is ook heel erg vies in de 'gekkenschool', overal ligt poep, in de gangen, in de slaapkamers, buiten, overal.

Sommige kinderen hebben poep op hun kleren en zelfs in hun haar.

Er is bijna geen eten, we hebben allemaal honger. Maar er zijn geen mensen die voor ons zorgen, alleen 's avonds zijn er mensen die wat eten voor ons maken.

Ik ben heel erg in de war, soms kan ik niet meer denken en praten. Ik wil weg van de 'gekkenschool', maar dat kan niet omdat er een hoog hek om de school staat.

Ik weet niet precies wat er is gebeurd.

Ik weet nog dat ik in het internaat was en een test moest doen.

Heel kort daarna heeft iemand me hier naartoe gebracht.

Soms weet ik zeker dat de vakantie in Nederland een mooie droom is geweest.

Het was niet echt, Janneke en Herman bestaan helemaal niet.

Maar als ik dan kijk naar mijn horloge dan weet ik dat het geen droom is geweest en dat Janneke en Herman echt bestaan. Zouden ze weten dat ik hier ben?

Zouden ze verdrietig en boos zijn omdat ik nu in de 'gekkenschool' zit?

Heel veel dagen gaan voorbij en alle dagen zijn hetzelfde.

Mijn herinneringen aan Nederland worden steeds vager, Janneke en Herman zijn heel ver weg.

Ik wou dat ik mijn fotoboek nog had. In Nederland heb ik samen met Herman een boek gemaakt met allemaal foto's die hij in Nederland van mij gemaakt heeft.

Maar het fotoboek is weg, iemand heeft het gestolen.

Mijn horloge heb ik nog wel, maar het is kapot, het glas is eraf en de wijzers zijn weg.

Ik kan niet zien hoe laat het is. Maar dat is niet erg, in de 'gekkenschool' hoef je niet op de klok te kijken. Maar zolang ik mijn horloge heb weet ik dat Janneke en Herman echt bestaan...

Hoelang ik hier woon weet ik niet.

Er zijn heel veel dingen die ik niet meer weet. Soms weet ik alleen nog maar dingen van gisteren of van vandaag. Praten vind ik heel moeilijk, ik ben heel veel woorden vergeten. Wel weet ik dat het winter is geweest en dat het bijna weer zomer is, dat betekent dat ik hier nu bijna een jaar woon. De winter was heel erg, sommige kinderen zijn heel ziek geworden en er zijn ook kinderen dood gegaan.

Soms denk ik dat het misschien beter is om dood te gaan, alle problemen zijn dan voorbij.

Ik zit achter in de gang op mijn vaste plek.

Heel veel andere kinderen zitten ook in de gang.

Het is heel donker en stil in de gang maar dat vinden we fijn, niemand hoeft te weten dat we hier zijn. Soms gaat de buitendeur open en komt er een kind binnen of gaat er een kind naar buiten.

Als ik in de gang zit probeer ik altijd te raden wie er binnenkomt, dat is een heel moeilijk spel. Door het licht van buiten zie je alleen maar een kind dat helemaal zwart is, het gezicht kun je niet zien.

Soms komen er twee kinderen tegelijk binnen, dan is het heel moeilijk om te raden wie het zijn. Je moet dan heel snel nadenken.

Ik hoor dat er iemand aankomt en de deur gaat open.

Maar er staat geen kind in de deuropening, het is een meneer.

Ik weet niet wie het is. De kinderen voorin de gang schrikken van die meneer en kruipen mijn kant op.

De meneer blijft in de deuropening staan en zegt niets.

Ja, nu zegt hij iets, iets over God of zo.

De meneer loopt de gang in, de buitendeur valt achter hem dicht en het is weer helemaal donker in de gang.

De meneer roept mijn naam, Pavlo.

Ik durf niks te zeggen, wat wil die meneer van mij?

Hij loopt terug naar de deur, doet deze open en legt er een steen voor.

Hij loopt de gang weer in en nu kan ik zijn gezicht zien.

Ik moet even nadenken, maar dan weet ik wie hij is.

Directeur Koba van het internaat!

Waarom is hij hier, waarom roept hij mijn naam?

Ik sta op en pak hem bij zijn arm.

Koba zegt dat ik met hem mee moet gaan.

Buiten staat de auto van het internaat en Koba doet de deur open en zegt dat ik in de auto moet gaan zitten. Hij start de auto en we rijden zomaar weg, het hek van de school is open. Koba legt zijn hand op mijn schouder en zegt dat ik nooit, nooit meer naar de 'gekkenschool' terug zal gaan. Ik mag terug naar het internaat en ik mag daar blijven! En Koba zegt nog iets, maar ik begrijp het niet, het past niet in mijn hoofd. Hij zegt dat ik morgen weer naar Nederland zal gaan, naar Janneke en Herman. Janneke en Herman?

Dat was toch een droom geweest?

Hoe kan Koba weten wat mijn dromen zijn?

Of droom ik nu ook en zit Koba in mijn droom?

Ik doe mijn ogen dicht en houd mijn horloge vast.

Janneke en Herman waren heel erg blij toen ik in Nederland uit de bus stapte. Janneke heeft heel veel met mij gepraat over de 'gekkenschool'. Ze wist alles!

Ze wist van de donkere gang en de ramen die waren dichtgetimmerd, ze wist van de poep die overal lag. Janneke heeft verteld dat ze twee jaar geleden met Janosh in de 'gekkenschool' is geweest. Ze heeft mij verteld dat ze het heel erg moeilijk vond om daar te zijn en dat ze heeft gehuild.

Ik geloof dat best, Janneke heeft altijd tranen in haar ogen wanneer ze met mij over de 'gekkenschool' praat. Ze heeft ook gezegd dat zij, Herman, Janosh en Koba heel veel gepraat hebben om mij uit de 'gekkenschool' te krijgen.

Dat was heel moeilijk voor Koba maar gelukkig is het hem toch gelukt...

Het leven in het internaat is niet slecht, ik woon er nu vier jaar en op school gaat het best goed. Rekenen blijft een probleem maar de andere vakken gaan wel goed.

Ik ben niet bang dat ik terug moet naar de 'gekkenschool', Koba heeft gezegd dat ik nooit terug zal gaan. Janneke en Herman zeggen ieder jaar tegen me dat ik sterk moet zijn en dat ik goed voor mezelf moet zorgen. Ze zeggen ook altijd dat ik goed mijn best moet doen op school, dan heb ik straks meer kans op een goede baan.

Mijn moeder?

Nog niet zolang geleden ben ik bij haar geweest.

Mikola mag van Koba af en toe een weekend naar zijn familie in het zigeunerkamp in Obava. Twee weken geleden ging hij ook naar zijn familie en ik had Koba gevraagd of ik met Mikola mee mocht.

Koba vond het goed maar zei dat we zondagavond terug moesten zijn.

Toen we in de buurt van Obava waren schrok ik.

Er waren dingen die me bekend voorkwamen, dingen die ik volgens mij eerder had gezien. Een kerk, een huis en een winkel op de hoek van een straat.

We zijn zaterdag bij de familie van Mikola geweest en op zondagmorgen vroeg ik aan Mikola of hij met me mee wilde gaan naar Obava. Ik zei tegen hem dat ik er eerder was geweest en dat ik er vroeger misschien wel had gewoond.

We zijn op zoek gegaan, straat in en straat uit. Een vrouw heeft ons een huis aangewezen dat misschien van mijn moeder kon zijn.

Het was geen mooi huis, er zaten geen ramen meer in. We zijn naar binnengelopen en binnen zat een oude vrouw in een stoel, ze was dronken. Ik wist zeker dat het niet mijn moeder was die daar zat, ik zou haar echt wel herkend hebben.

In het huis was het heel vies en alles was kapot. Er was geen eten in huis en overal lagen lege flessen. Op een plankje aan de muur stonden twee foto's, een foto van een man die ik niet kende en een foto van Anna, mijn zus.

Even heb ik me afgevraagd wat de foto van Anna hier deed, maar toen werd het me langzaam duidelijk. De vrouw was mijn moeder.
Mikola zij tegen de vrouw dat ik haar zoon was.
Maar de vrouw werd heel boos.
Ze zei dat ze geen zoon had en heeft ons weggestuurd.
Ik vond dat erg moeilijk...

Sasha is één van mijn beste vrienden.
Zijn vader en moeder zijn nog niet zo lang geleden in het internaat geweest, Sasha heeft met hen gepraat. Zijn familie wil dat hij naar huis komt, maar Sasha wil niet en Koba heeft gezegd dat het niet hoeft...

Ik ben nu zestien jaar en ik woon nu in Vinogradovo, heel ver weg van het internaat in Perechyn. Samen met Sasha, Nicolai en Dmytro ga ik naar de technische school. We wonen er ook, eigenlijk is het ook een internaat. Ik wil graag automonteur worden, het is wel een moeilijk vak maar ik denk dat het me wel gaat lukken.
Soms komt Janosh ons opzoeken met de dochter van Koba, zij heet Lesya.
Janneke en Herman zijn hier ook geweest en ik heb hen de school laten zien.
Ze zijn heel blij dat het zo goed met me gaat.
Op zaterdag werk ik en van het geld dat ik heb verdiend heb ik een mobiele telefoon gekocht. Geen nieuwe, die zijn veel te duur. Af en toe bellen Janneke en Herman mij op, ik vind dat heel fijn.

Alles gaat goed maar toch maak ik me zorgen.
Wat ga ik doen wanneer ik klaar ben met deze school?
Waar moet ik wonen, heb ik dan werk?
Dmytro kan naar zijn moeder en Sasha naar zijn familie.
Maar Nicolai en ik? We hebben geen idee.

Sasha logeert af en toe bij zijn familie, ik mocht ook twee keer mee.
Het is een heel grote familie en de moeder vind ik een erg vriendelijke vrouw.
Met elkaar praten is moeilijk, de familie spreekt alleen maar Hongaars.
Sasha wil niet bij zijn familie wonen. Ik begrijp dat niet, je eigen familie!
Maar Sasha zegt dat het niet zijn familie is, het zijn vreemde mensen voor hem. Maar goed, Sasha heeft in ieder geval een plek waar hij straks naartoe kan gaan, ik heb dat niet...

Achtien jaar ben ik nu en ik heb mijn schoolopleiding afgerond.
Ik ben erg trots op het diploma wat ik van school heb meegekregen.

Ik zit in de bus en ben onderweg naar Mukachevo.

De directeur van de school heeft me een adres gegeven van een vrachtwagen garage, daar kan ik aan het werk. Voorlopig mag ik wonen in een school in Mukachevo.

Het is de zoveelste nieuwe stap in mijn leven en deze keer moet ik alles zelf gaan doen. Er is nu geen school meer die voor me zorgt, ik moet geld verdienen, voor mezelf gaan zorgen en iets van mijn leven proberen te maken.

Ik ben dat ook zeker van plan!

Ik meld me bij de garage, de baas is een vriendelijke man.

Hij laat me kennis maken met de collega's, ook die zijn vriendelijk tegen mij.

Ze zijn bezig met een motor van een vrachtauto, ik heb nog nooit zo'n grote motor gezien. De baas zegt dat ik de volgende dag om acht uur kan beginnen.

Ik ga met de bus naar de school waar ik kan wonen. Ik heb vier tassen bij me met allemaal spullen die ik van de school in Vinogradovo heb gekregen. De bedoeling was dat we geld zouden krijgen maar de directeur vond dat geen goed idee. Dus nu heb ik tassen vol met kleding, bekers, borden en bestek. Ik vraag me af wat ik vandaag moet eten, ik heb geen geld. Even later kom ik aan bij de school, een medewerker wijst me de weg en laat me de kamer zien waar ik kan wonen. Er staat een bed, een stoel en een nachtkastje. Mijn telefoon gaat, het is Nicolai, hij huilt.

Hij zegt dat hij in een lege fabriek staat, ergens in de buurt van Mukachevo.

De directeur in Vinogradovo had gezegd dat hij daar kon werken en wonen, maar de fabriek is leeg. Nicolai is ten einde raad en verbreekt de verbinding.

Ik zet mijn spullen in het kastje. Het is nog vroeg maar ik besluit naar bed te gaan.

Wat zou ik verder moeten doen? Ja, eten misschien, maar ik heb geen geld.

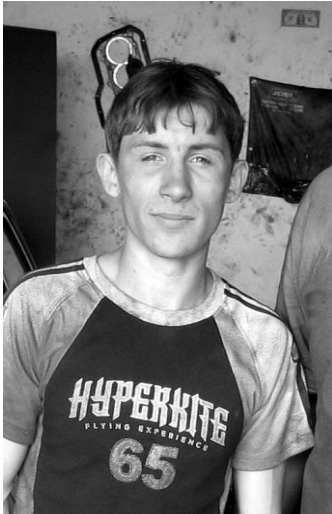
Ik realiseer me plotseling dat ik niet eens geld voor de bus heb, hoe kom ik morgen op het werk? Ik denk diep na en kom tot de conclusie dat het niet meevalt om voor jezelf te zorgen.

De volgende morgen sta ik heel vroeg op en ik loop naar het werk. Het is een heel eind maar ik ben wel op tijd. De baas vraagt waar ik woon en ik vertel hem dat ik in een school woon aan de andere kant van Mukachevo. De baas geeft me wat geld voor de komende week en zijn vrouw maakt een ontbijt voor me...

Na een maand in de school te hebben gewoond stond ik van het ene op het andere moment op straat. Volgens de directeur van de school was afgesproken dat ik er maar een maand kon wonen. Ik heb een paar dagen in de garage gewoond maar dat kon ook niet langer. Ook heb ik mijn moeder weer opgezocht in de hoop dat ik bij haar kon wonen. Gelukkig wist ze deze keer wel wie ik was.

Maar hoe kun je leven in een huis zonder ramen, in een onverwarmd huis, zonder licht, water, meubilair of wat dan ook?

Toch ben ik bij haar ingetrokken, wat moest ik anders?

Ik werk nu alweer een halfjaar bij de garage, kan het goed vinden met mijn collega's en geniet van het werk. Het is wel zwaar maar dat is niet erg. Wel zou ik graag iets meer verdienen, maar de baas heeft gezegd dat hij niet meer kan betalen en dat er niet genoeg werk is, hij zegt dat het door de crisis komt. Gelukkig heb ik maar heel kort bij mijn moeder gewoond.

Janosh en Lesya hebben mij opgezocht en hebben met de buurvrouw gepraat. Ze vond het goed dat ik bij haar en haar gezin kwam wonen.

Het is winter geworden en ik zit alleen op mijn kamer. In mijn herinneringen ga ik vaak terug naar de 'gekkenschool'. Het gevoel wat ik toen had heb ik nu ook een beetje.

Ik woon nu in Tachevo, ver weg van Mukachevo en Vinogradovo, ver weg van iedereen die ik ken. Het is alweer een jaar geleden dat ik werd ontslagen in Mukachevo, mijn baas had geen werk meer. Een klant van ons zei dat hij wel werk voor me had en dat ik wel bij hem in huis kon wonen. Ik werk hard maar ik heb nog nooit geld van hem gekregen. Natuurlijk krijg ik wel eten en heb ik een kamer, maar ik wil ook wel graag wat geld verdienen om kleren en schoenen te kopen.

Ook wil ik geld sparen voor later, dat hebben Janneke en Herman me altijd voorgehouden. Janneke en Herman.... Hoe zou het met hen zijn?

Het is al heel lang geleden dat ik contact met hen heb gehad.

Mijn telefoon is kapot en de telefoon van mijn baas mag ik niet gebruiken. Hij zegt ook dat het beter is geen contact met Nederlanders te hebben. Volgens hem maken veel Nederlanders zich schuldig aan orgaanhandel in Oekraïne.

Ik denk er wel eens over om weg te lopen, maar de vraag is altijd waar ik dan naartoe zou moeten gaan. Ook weet ik bijna zeker dat de baas mij niet zal laten gaan en dat hij mij achterna zal komen.

Misschien krijg ik dan ook een pak slaag, net als zijn vrouw.

Nog niet zolang geleden heb ik gezien dat hij zijn vrouw met een stok sloeg, hij had haar vastgebonden aan de verwarming.

Het is twee weken later. Ik ben onderweg naar Mukachevo, ik heb een lift gekregen van een vrachtwagenchauffeur. Gisteren ging het helemaal fout bij de baas en we hebben flink ruzie gehad. Ik ben weggelopen en ben boos op hem en op mijzelf. Bijna een jaar heb ik voor hem gewerkt zonder ook maar één cent te verdienen.

Er zit niets anders op dan weer naar mijn moeder te gaan. Ze is niet thuis en het is een verschrikkelijke troep in huis. Overal ligt ontlasting, de lege flessen zijn bijna niet te tellen. Ik vraag in de buurt of iemand weet waar mijn moeder is, maar er is niemand die het weet. Een eindje verderop zijn mensen aan het houthakken, ik vraag of ze werk voor mij hebben. Ik mag de volgende dag terugkomen. Tot diep in de nacht ben ik bezig het huis op te ruimen, alle kapotte rommel gooi ik in de kachel. Met planken en karton maak ik de ramen dicht. Ik ben erg moe en ik probeer wat te slapen.

De volgende dag verslaap ik me. Ik moet om zeven uur bij de houthakkers zijn, het is al half acht. Snel sta ik op en ren ik naar de man waar ik gisteren mee gesproken heb. Hij vraagt waarom ik zo laat ben. Nadat ik zeg dat ik me heb verslapen zegt hij dat ik nog maar wat langer moet slapen. Hij draait zich om en loopt weg.

De moed zakt me in de schoenen, ik weet het niet meer. Moet dan alles in mijn leven mislukken? Ik heb toch echt alles geprobeerd om iets van mijn leven te maken. Ik heb mijn best gedaan op school, ik heb een diploma gehaald, ik heb gewerkt en ik heb nog nooit iets gestolen. Ik weet het echt niet meer. Na een paar dagen besluit ik weg te gaan, ik kan niet langer in het huis van mijn moeder blijven, het is er veel te koud en alle rommel wat ik kon verbranden is op. Eten heb ik ook niet. Ik loop naar de andere kant van de stad waar mijn zus Anna woont. Drie tassen met bezittingen heb ik bij me, de borden en bekers van de school in Vinogradovo.

Mijn zus is niet blij wanneer ik aanklop. Ze heeft een vriend en die het helemaal niet ziet zitten dat ik bij hen kom wonen. Hij zoekt iedere keer ruzie en na een paar dagen zet mijn zus me op straat. Ik weet het echt niet meer...

Op verzoek en met financiële ondersteuning van stichting CHOE werd Pavlo ondergebracht in een crisiscentrum in Perechyn en in 2012 kreeg hij een appartement toegewezen. Het gaat goed met hem en hij heeft een vaste baan in de plaatselijke houtskoolfabriek. Nicolai kreeg, samen met vier andere jongeren, van Fred Foundation Ukraine een appartement in Uzhgorod aangeboden. Hij kreeg een baan in een plaatselijke telecomfabriek en heeft zich opgewerkt tot teamleider. Pavlo werd in 2016 ernstig ziek, hij overleed in april 2018.